

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	6-1/18-007960
Otsuse kuupäev	17.detsember 2018
Komisjoni koosseis	Kätlin Aren, Merike Koppel, Aase Sammelselg
Tarbija	
Kaupleja	OÜ RNR, registrikood 12579264
Tarbija nõue	üüri ettemaksu ja tagatisraha tagastamine ning kulutuste hüvitamine
Asja läbivaatamise aeg	12.detsember 2018
Istungil osalenud isikud	poolte osavõtuta

Resolutsioon

Komisjon otsustas

- avaldus rahuldada.
- osahingul RNR tagastada Tarbijale 470.00 (nelisada seitsekümmend) eurot, sh 70.00 eurot tagastamata üür ja 400.00 eurot tagatisraha ning hüvitada kütuse kulu 50.00 (viiskümmend) eurot.
- kauplejal täita komisjoni otsus 30 päeva jooksul arvates selle Tarbijakaitseameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab Tarbijakaitseametit kirjalikult teavitama otsuse täitmisest 30 päeva jooksul arvates otsuse Tarbijakaitseameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakoh tule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud ja tarbija nõue

Tarbijavaidluse pooled sõlmisid 20.augustil 2018 üürilepingu, millega kaupleja võttis enesele kohustuse anda seitsmeks ööpäevaks tarbija kasutusse sõidukelamu ning tarbija võttis enesele kohustuse tasuda sõidukelamu kasutamise eest üüri 500.00 eurot. Lepingu täitmise tagamiseks pidi tarbija andma kauplejale tagatise summas 400.00 eurot. Tarbija tasus enne sõiduki valduse saamist kauplejale 900.00 eurot. Tarbija tankis 20.augustil 2018 sõiduki paaki kütust 50.00 euro eest (kviitung 01/8938).

Tarbija teatas 21.augustil 2018 kauplejale, et sõiduki veesüsteem ei ole töökorras. Kaupleja proovis süsteemi parandada, kuid see ebaõnnestus. Tarbija taganes lepingust ja nõudis kauplejalt ettemaksu ning tagatisraha tagastamist. Kaupleja tagastas tarbijale rendist 5/6 osa (430.00) põhjendades osalist tagastamist ühe rendipäeva kasutamisega. Tagatise tagastamisest keeldus kaupleja põhjusel, et tarbija tühistas broneeringu.

Tarbija nõuab kauplejalt tagatisraha (400.00) ja seni tagastamata üüri (70.00) ning kahju hüvitamist (50.00).

Kaupleja vastuväited

Kaupleja osundab nõude rahuldamata jätmisel renditingimustele, mille järgi on kauplejal õigus jätta tagatisraha endale, kui klient broneeringu üles ütleb.

Komisjoni põhjendused

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõendite järgi põhineb vaidlusalune õigussuhe üürilepingul.

VÕS § 271 järgi kohustub üürileandja üürilepinguga andma üürnikule kasutamiseks asja ja üürnik kohustub maksma üürileandjale selle eest üüri.

VÕS § 276 järgi on üürileandja kohustatud asja üürnikule üle andma kokkulepitud ajaks koos päraldistega lepingujärgseks kasutamiseks sobivas seisundis ja tagama asja hoidmise selles seisundis lepingu kehtivuse ajal. Osundatud sättes sisalduvad üürileandja põhikohustused, sh kohustus anda üüritud asi üle lepingujärgseks kasutamiseks sobivas seisundis.

Vaidlust ei ole selles, et üürilepingu esemeks on sõidukelamu, mille sihtotstarbeline kasutamine eeldab sõiduki veesüsteemi korrasolekut; vaieldamatult on sihtotstarbeline kasutamisega hõlmatud elementaarsete teenuste (pesemine, tualett, söögi valmistamine) saamise võimalus. Selleks vajalike süsteemide korrashoiu kohustus lasub üürileandjal.

Vaidlust ei ole ka selles, et tarbija teatas sõiduki vastuvõtmisele järgneva päeva hommikul kauplajale, et sõiduki veesüsteem ei ole töökorras. Kaupleja juures tehtud parandused ebaõnnestusid ning süsteemi töökorda ei saadud.

Pooltel on vaidlus selles, kas veesüsteem oli kahjustatud juba sõiduki üleandmise ajal või rikkus selle tarbija. Kaupleja osundab lepingus sisalduvale tüüptingimusele (2.1), mille järgi on rentnik kohustatud enne rendiperioodi algust ja rendifirmalt sõiduki vastuvõtmist selle võimalike kahjustuste tuvastamiseks põhjalikult üle vaatama. Juhul, kui rentnik ei tuvasta kahjustusi ega taotle vastava märke tegemist lepingusse, eeldatakse, et sõiduk on rentimise hetkel tehniliselt korras, väliste puuduste ja rikeeta ning rentnikul ei ole pretensioone sõiduki kohta. Kaupleja on seisukohal, et nn „puhta aktiga” sõiduki vastuvõtmise korral vastutab kõigi võimalike rikete eest tarbija.

Komisjon kauplaja seisukohaga ei nõustu. Komisjon juhib kauplaja tähelepanu VÕS §-le 281, mille järgi on kokkulepe üürniku õiguste välistamise või piiramise kohta seoses üüritud asja lepingutingimustele mittevastavusega tühine, kui üürileandja teadis või pidi teadma lepingu sõlmimisel, et asi ei vasta lepingutingimustele ja ei teatanud sellest üürnikule. Komisjon on seisukohal, et kaupleja tüüptingimus piirab lubamatul määral üürniku õigusi ja on sellest tulenevalt tühine. Üüritava asja korrashoiu kohustus on vaieldamatult üürileandjal. Seega lasub üürileandjal kohustus tagada, et üüritav asi oleks sihtotstarbeliselt kasutatav.

Üürnikult (eriti tarbijalt) ei saa eeldada, et ta oleks sõidukelamu valduse vastuvõtmisel võimeline hindama igast aspektist sõiduki tehnilist seisukorda. Sellest tulenevalt ei saa üksnes sõiduki ülevaatamisega välistada kauplaja vastutust varjatud puuduste eest.

Komisjoni hinnangul peab kauplaja enne üürilepingu sõlmimist ja sõidukelamu üleandmist veenduma selle korrasolekus; kauplaja seda ei teinud.

VÕS § 277 järgi võib üürnik lepingust taganeda kui üürileandja ei anna asja üle kokkulepitud ajal või annab üle asja, mille puudused välistavad asja sihtotstarbelise kasutamise võimaluse või piiravad seda olulisel määral. Taganemisõigus puudub üksnes juhul, kui üürnik asja üleandmisel teadis või pidi teadma, et asi ei vasta lepingutingimustele, kuid võttis sellele vaatamata asja vastu.

Kõnealusel juhul ei olnudki tarbijal võimalik kõiki tehnosüsteeme kontrollida. Tarbija selgituste kohaselt oli sõiduki üleandmisel veepaak tühi ja kauplaja juures puudus selle täitmise võimalus. Kaupleja ei ole tarbija sellekohaseid väiteid kummutanud. Seega ei saanudki tarbija sõiduki vastuvõtmisel kontrollida veesüsteemi korrasolekut.

Veesüsteemi korrasoleku kontrollimise võimalus avanes alles tarbija elukohas paagi täitmisel. Tarbija on avastatud puudusest teatanud kauplajale mõistlikul ajal pärast puuduse avastamist. Komisjonile ei ole esitatud mingeid tõendeid, mille põhjal saaks tuvastada, et veesüsteemi rike tekkis pärast sõiduki valduse üleandmist.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija ei pidanud sõiduki vastuvõtmisel teadma, et selle veesüsteem ei tööta. Tegemist on puudusega, mis piirab olulisel määral asja sihtotstarbelise

kasutamise võimalust; seega oli tarbija õigustatud lepingust taganema. Kaupleja viited renditingimustes lepingu ülesütlemise tagajärgedele ei ole asjakohased.

VÕS § 188 lg 2 järgi on vabastab lepingust õiguspärane taganemine pooled lepinguliste kohustuste täitmisest; § 189 järgi võib kumbki pool nõuda teiselt poolelt üleantu tagastamist; eelduslikult täidetakse kahepoolsed kohustused samaaegselt.

Tarbija on õiguspäraselt lepingust taganenud ja tagastanud kauplejale tehingu järgi saadu. Kaupleja on tehingu järgi saadu tagastamise kohustuse täitnud üksnes osaliselt.

Tarbija on lisaks tagatisraha ja ettemakstud üüri tagastamise nõudele esitanud ka kulutuse hüvitamise nõude. Tarbija nõuab sõidukisse tangitud kütuse kulu hüvitamist.

Kaupleja tüüptingimuste p 6.1 järgi lasus kauplejal kohustus anda sõiduk kasutajale üle täis kütusepaagiga. Tarbija väidab, et kaupleja oma kohustust ei täitnud, millele ta juhtis tähelepanu koheselt peale väljasõitu. Kaupleja ei ole tarbija väiteid kummutanud. Tarbija täitis 20.augustil 2018 kütusepaaki täites kaupleja lepingujärgse kohustuse.

Tarbijal on VÕS § 191 lg 2 järgi õigus nõuda kauplejalt kütusekulu hüvitamist vastavalt aluseta rikastumise sätetele. Tarbija võib nõuda kauplejalt kulutuste hüvitamist ulatuses, milles kaupleja on rikastunud, võttes seejuures arvesse, kas tehtud kulutused on isikule kasulikud ning millised on olnud tema kavatsused eseme suhtes (VÕS § 1042). Kauplejal lasus kohustus täita sõiduki kütusepaak kütusega. Kaupleja seda kohustust ei täitnud. Seega oli kütusepaagi täitmine tarbija poolt kauplejale kasulik. Kulutuse tegemine oli kooskõlas lepingu eesmärgiga.

Komisjon ei nõustu kauplejaga selles, et tarbija on sõidukit kasutades „sõitnud läbi pool Eestit“ ja vastutab ise kütusekulu eest. Tarbija selgitused enda elukohta (Kunda linnas) sõitmise ja sealt tagasi Tallinnasse kaupleja asukohta sõitmises on eluliselt usutavad ja kooskõlas esitatud tõenditega. Kaupleja ei ole oma väidete kinnituseks esitanud mingeid tõendeid. Sõidukelamu rendileping on vormistatud kaupleja ettevalmistatud dokumendipõhjal. Kaupleja ise on jätnud täitmata väljad, millele pidanuks kantama spidomeetri näidud nii sõiduki väljaandmise ajal, kui ka selle tagastamise ajal, samuti läbisõidetud kilomeetrid. Kuna tarbija taganes lepingust kaupleja rikkumise tõttu, vabastas lepingust taganemine tarbija selle edasise täitmise kohustusest. Seega ei lasu tarbijal kulutatud kütuse tagasitäitmise kohustust.

Eelnevat kokku võttes asub komisjon seisukohale, et kaupleja on lepingut oluliselt rikkunud. Tarbija nõuded tagatise ja ettemakstud üüri tagastamises ning kulutuste hüvitamises on põhjendatud.

Kaupleja langes raha tagastamise kohustuse täitmisel viivitusse alates sõiduki tagastamise ajast, so 22.augustist 2018. Komisjon selgitab tarbijale, et tal on õigus nõuda tagastatavalt rahalt viivitusintresside tasumist seadusjärgse viivitusintressi määras (VÕS § 113).

/allkirjastatud digitaalselt/

Kätlin Aren Merike Koppel Aase Sammelselg